

JONAS MAČIULIS-MAIRONIS (1862–1932)

Lietuva brangi

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:
Graži tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo, kančių
prityrei.

Kaip puikūs slėniai sraunios
Dubysos,
Miškais lyg rūta kalnai žaliuoja;
O po tuos kalnus sesutės visos
Griaudžiai malonias dainas
ringuoja.

Ten susimąstęs tamsus Nevėžis,
Kaip juosta juosia žaliąsias
pievas;
Banguoja, vagą giliai išrėžęs;
Jo gilią mintį težino Dievas.

Kaip puikūs tavo dvarai, tėvyne,
Baltai iš sodų žalių bekyšą!
Tik brangią kalbą tėvų pamynę
Jie mūsų širdis mažai ką riša.

Kaip linksma sodžiuos, kai
vyturėlis
Jaukiai pragysta, aukštai iškilęs,
Ar saulė leidžias, ir vakarėlis,
Ramumą neša, saldžiai nutilęs.

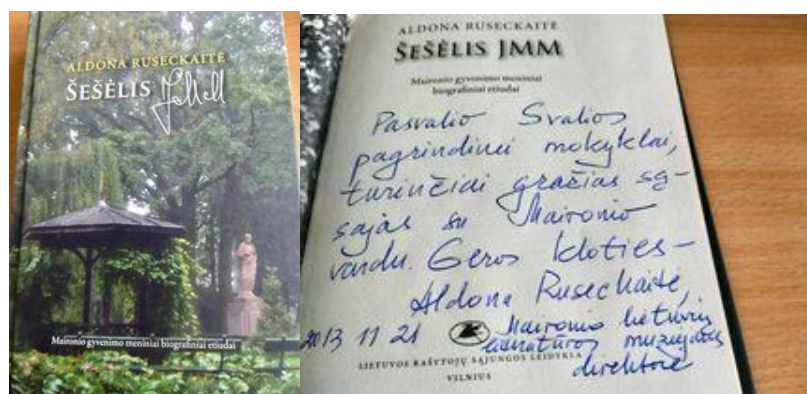
Bažnyčios tavo ne tiek gražybė,
Ne dailės turtais, ne auksu žiba;
Bet dega meilės, maldos galybė,
Senujų amžių gyva tikyba.

Kai ten prieš sumą visi sutarę
Graudžiai užtraukia „Pulkim ant
kelių“,
Jausmai bedievio vėl atsidarę
Tikėti mokos nuo tų vaikelių.

JONAS MAČIULIS-MAIRONIS (1862–1932) – lietuvių tautos dainius, pažįstamas ir iš dainomis virtusių eilėraščių, kaip antai: „Lietuva brangi“, „Kur bėga Šešupė“, „Trakų pilis“, „Eina garsas“ ir kitų, išspausdintų eilėraščių rinkinyje „Pavasario balsai“.

Svalios progimnazijai Jonas Mačiulis - Maironis ypatingas tuo, jog 1940 metais Pasvalyje įkurta mokykla buvo Vasario 16-osios vardo pradžios mokykla ir Maironio vardo pradžios mokykla. Šį prašymą dėl mokyklos vardo pasirinkimo ir pavadinimo Maironio laiškuose atrado ir užfiksavo rašytoja (Maironio muziejaus direktorė) Aldona Ruseckaitė 2012 metais išleistoje knygoje „Šešėlis“ JMM (Maironio gyvenimo meniniai biografiniai etiudai):

„Prieš keletą dienų atskriejo malonus laiškelis iš vienos Pasvalio mokyklos: „Giliai įvertindami didžiojo mūsų dainiaus Maironio reikšmę Tautos atgimime, vienu balsu nutarėme savo mokyklą pavadinti „Maironio“ vardu.“

Vardo savininkui malonu, juk čia jis įvertinamas kaip poetas, tad tą pačią valandą, nieko nelaukdamas, sėdo atsakyti, prašė oficialiai ant Kunigų seminarijos firminio blanko:

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai!
Ne veltui bočiai tave taip gynė,
Ne veltui dainiai plačiai išgyrė!

„Sutinku, skaitau tai sau didžia garbe, vienkart tvirtai pasitikėdamas, kad iš tos Mokyklos išeis su laiku dori ir naudingi Bažnyčios ir Tėvynės sūnūs ir piliečiai..“ (psl.67)

Svalios progimnazijoje 1989 metais įkurta Maironiečių organizacija, vykdanči ilgalaikį projektą „Keliamume Lietuvos poetų, rašytojų gyvenimo ir kūrybos keliais“. Progimnazijos maironiečių organizacija yra savanoriška visuomeninė, literatūrinė, kūrybinė, kraštotyrinė organizacija, vienijanti 6-8 klasių moksleivius. Organizacijos tikslas – dvasiškai ir doroviškai tobulėti, ugdyti savo gabumus, valią ir būti teisingiems, doriems, darbštiems savo krašto ir tautos labui. Uždaviniai: skatinti jaunimą domėtis istorine, kultūrine gyvenamosios vietovės ir Lietuvos aplinka, išskiliomis asmenybėmis; ugdyti jų pilietiškumą, savanorystę, kūrybiškumą bei iniciatyvą saugojant ir puoselėjant kultūros paveldą; sudaryti sąlygas saviraiškai, kultūrinei edukacijai.

Maironiečius vienijantis šūkis – poeto Maironio žodžiai iš eilėraščio „Užtrauksme naują giesmę“:

Užtrauksim naują giesmę
Kurią jaunimas tesupras!
Ne taip giedosme kaip lig šiolei:
Kitas mąstysime dūmas

Drąsiai, aukštai

Iškils balsai:

Išauš kita gadynė!

Užgims darbai,

Prašvis laikai.

Pakils jauna tėvynė!

Aušra naujos gadynės teka:

Nušvis ir saulės spinduliai;

Juk nujautimas širdžiai šneka

Taip aiškiai, linksmai ir saldžiai.

Drąsiai, aukštai

Iškils balsai ir t. t.

Numesk, tėvyne, rūbą seną,
Kurį užvilko svetimi!
Jį meilės kerštas tekūrena
Tėvynės meilės ugnimi!

Į darbą, vyrai! Šalį jauną
Prižadins meilės rytmetys;
Galybė meilės viską griaua:
Žiemos ledus ji sutirpys.

Ranka mus spaudžia geležinė.
Krūtinę apkala ledais:
Uždekim meile sau krūtinę!
Į kovą stokim milžinais!

Tas ne lietuvis, kurs tėvynę
Bailiai kaip kūdikis apleis;
Kursai pamins, ką bočiai gynė
Per amžius milžinų keliais.

Tas ne lietuvis, kurs jos būdo.
Jos žemės dainų nemylės;
Neverks, kad patys sūnūs žudo
Kas verta meilės ir garbės.

Tas ne lietuvis, kurs dar bijo
Atsižadėt sapnų nakties,
Kurs bėgs nuo žygių, kalavijo,
Kursai didžiais darbais nešvies

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą.
Šarvuoti mokslu atkakliu!
Paimsme arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu!

Drąsiai, aukštai

Iškils balsai:

Išauš kita gadynė!

Užgims darbai,

Nušvis laikai.

Atgims jauna tėvynė.